

شهید مطهری مقابل متحجران و روشنفکران غرب‌زده می‌ایستاد

رئیس پژوهشکده مهدویت و آینده روشن گفت: شهید مطهری از يك سو با متحجرانی که قادر به فهم اسلام روز نبودند، مقابله می‌کند و از سوی دیگر نیز مقابل اندیشمندانی که تمایلات غربی داشتند، می‌ایستاد.

رئیس پژوهشکده مهدویت و آینده روشن گفت: شهید مطهری از يك سو با متحجرانی که قادر به فهم اسلام روز نبودند، مقابله می‌کند و از سوی دیگر نیز مقابل اندیشمندانی که تمایلات غربی داشتند، می‌ایستاد.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، شهید آیت‌الله مرتضی مطهری از شخصیت‌های ماندگار جهان اسلام در قرن معاصر است. توان علمی، قدرت تفکر، توجه به نیازهای زمان، احساس مسولیت و اخلاص و در نهایت شهادت افتخارآفرین او سبب شد که از خود چهره‌ای جاودانه به جا گذارد و میراث ارزشمندش مورد توجه افراد مختلف جامعه قرار گیرد و نقش ممتاز وی در تحولات فکری، سیاسی و اجتماعی نیم قرن اخیر ایران را نتوان انکار کرد.

استاد مطهری از تبار نادر عالمان برجسته و صاحب نظر معاصر در مسائل اسلامی است که دیدگاه وی به عنوان يك متخصص و نظریه‌پرداز انقلاب اسلامی، از جایگاه و اعتبار خاصی برخوردار است. گرچه این شهید برگوار فرصت آن را نیافت تا به طور مبسوط درباره اندیشه سیاسی اسلام سخن بگوید، اما در لابه‌لای آثار و گفتارهای خویش، مباحثی را طرح کرده که بخشی از اندیشه سیاسی وی را آشکار می‌کند.

شهید مطهری و عالمان بزرگ اسلامی، نگرشی جامع‌نگر مبنی بر اشتغال دین بر مصالح دنیا و آخرت داشته و نگرش افراطی و تفریطی به آن را طرد می‌کنند. در این دیدگاه، دنیا به مثابه راهی برای رسیدن به آخرت است و در عرض آخرت قرار ندارد تا گمان تعارض و دوگانگی بین آنها برود، بلکه هم شئون مادی و هم معنوی، مورد اهتمام پیامبران بوده است. بر این مبنا، استاد مطهری از وابستگی دین و سیاست حمایت کرده و در تبیین آن می‌نویسد: «#171؛ این وابستگی به این معنی است که توده مسلمان، دخالت در سرنوشت سیاسی خود را يك وظیفه و مسولیت مهم دینی به شمار آورد. همبستگی دین و سیاست به معنی وابستگی دین به سیاست نیست، بلکه به معنی وابستگی سیاست به دین است».

با توجه به فرارسیدن سالروز شهادت استاد مطهری، گروه آیین و اندیشه خبرگزاری فارس در نشستی که در دانشگاه باقرالعلوم (ع) قم برگزار کرد، به بررسی اندیشه سیاسی استاد مطهری با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین «#171؛ نجف لک‌زایی» مدیر پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی و مؤلف کتاب «#171؛ اندیشه سیاسی آیت‌الله مطهری» و حجت‌الاسلام والمسلمین «#171؛ غلامرضا بهروزلک» رئیس پژوهشکده مهدویت و آینده روشن پرداخت که به اختصار در پی می‌آید.

*** فقه سیاسی شهید مطهری متأثر از حکمت متعالیه بوده است**

حجت‌الاسلام لک‌زایی در ابتدای این نشست گفت: از نظر شهید مطهری جایگاه سیاسی عالم دینی در مکتب اخباری نادیده گرفته می‌شود و به طبع آن جایگاه فقه دینی نیز مورد غفلت قرار می‌گیرد.

وی افزود: استاد مطهری قرآن و عقل را از منظر روش‌شناختی مورد توجه قرار می‌دهد و به لحاظ فلسفی دل به حکمت متعالیه سپرده بود و در حوزه فلسفه سیاسی ذخائر معرفتی شهید مرتضی مطهری به صورت عمیق با وقایع عصر مشروطه پیوند خورده بود و با توجه به این پشتوانه عظیم فکری با وقوع انقلاب اسلامی با روشن‌بینی به انقلاب اسلامی مواجه می‌شود.

لک‌زایی در ادامه گفت: استاد مطهری با وقوع انقلاب اسلامی و تکوین انقلاب با روشن‌بینی به انقلاب نگاه می‌کند و حضرت امام را به عنوان رهبری انقلاب پذیرفته بود و پس از سفر به فرانسه در پاسخ به پرسشی در رابطه با امام(ره) گفت: «#171؛ من امام را کسی یافتم که به خدا، هدف و مردم ایمان دارد» و این‌ها پایه‌های نظریه مردم‌سالاری را تشکیل می‌دهد.

وی افزود: عناصر کلامی و فلسفی شهید مطهری، حکمت متعالیه و فقه سیاسی او، فقه سیاسی متأثر از حکمت متعالیه بوده است. مطهری فیلسوفی متأله بوده و بر ساز و کار تحول به مسائل روز حساس است.

*** دانشمندان غربی از درک علاقه مردم به رهبری عاجزند**

حجت‌الاسلام بهروزلک نیز در بخش دیگری از این نشست گفت: استاد شهید مطهری در اواخر عمر لایحه‌های از سیاست اسلامی را مطرح کرده بود که با تکیه بر مباحث کلامی، پدیده‌های اجتماعی را با رویکرد جامعه‌شناختی بررسی می‌کرد و به این ترتیب؛ شهید مطهری جزو مصلحانی قرار می‌گیرد که در برابر هجوم غرب می‌ایستد.

وی افزود: استاد مطهری هم مقابل شبهات مدرنیته می‌ایستد و هم با متحجرانی که قادر به فهم اسلام روز نیستند مقابله می‌کند و ماهیت زندگی اجتماعی را محور قرار می‌دهد. بنابراین شهید مطهری برابر اندیشمندانی که تمایلات غربی داشتند و همچنین نسبت به کسانی که اسلام را مطابق دیدگاه مارکسیستی تفسیر می‌کردند، می‌ایستد.

لک‌زایی با بیان اینکه برای فهم درست چگونگی رابطه امام(ره) و شهید مطهری باید به صورت توانمند اندیشه و عمل مطهری را بررسی

کرد در غیر اینصورت به تضاد می‌رسیم. مطهری از طرف امام عضو شورای انقلاب تعیین می‌شود و با قبول این مسئولیت از طرف شهید مطهری به معنای پذیرفتن شانیت امام است و از طرفی استاد مطهری نمی‌پذیرد که حضرت امام به عنوان رهبر انقلاب در حد ریاست جمهور به رتق و فتق امور بپردازد و شأن امامت و نیابت ولی‌عصر(عج) را اجرایی نمی‌داند. او بر این باور بود که جایگاه ولی‌فقیه رهبری است تا انسان‌ها را هدایت کند.

وی ادامه داد: استاد مطهری باور داشت رهبر در نظام اسلامی نقش ایدئولوگ را دارد و در سه ساحت فضیلت، عقلانیت و شریعت دارای وظیفه است. همچنین وی باور داشت که در مردم‌سالاری دینی، جمهوریت غایت است و اسلامیت محوریت دارد. لک‌زایی گفت: سه نوع نظام سیاسی در جهان وجود دارد؛ یک دسته نظام دیکتاتوری است که نه به خدا اعتقادی دارند و نه به مردم کار دارند. نظام دیگر؛ سیاسی مبتنی بر مردم هستند و در آخرین نوع؛ نظام سیاسی جهان دین نقش تعیین کننده دارد و رهبری در این نظام نقش ایدئولوگ داشته و بر حرکت‌های کل جامعه احاطه دارد و رهبر در رأس حکومت دینی نقش بارز دارد رهبران اصلی جامعه اسلامی پیامبر و امام معصوم هستند و در غیبت آنها فقیه جامع‌الشرایط این نقش را برعهده می‌گیرد که مردم در تغییر آن نقشی ندارند.

بهروز لک در ادامه گفت: مردم در سال 57 انقلاب کردند و رهبری دینی را پذیرفتند. مردم با اقبال خودشان امام را پذیرفته و در حال حاضر نیز رهبر انقلاب محبوب‌ترین شخص در کل نظام است، اما دانشمندان غربی به دلیل نوع نگاه اومانیستی، عشق و علاقه مردم به رهبری را درک نمی‌کنند. مطابق نظر این افراد حکومت یا استبدادی است یا دموکراتیک و ضلع سومي را برنمی‌تابد.